

К 39/Д 81 Д

120000666083

ФОЛКЛОРНИ ПОСЛАНИЯ

от с. Батишница

Донка Досева
Никола Бенин

Русе, 2000 г.

кр.

ФОЛКЛОРНИ ПОСЛАНИЯ

от с. Батишница

Донка Досева
Никола Бенин

Русе, 2000 г.

35410

204990

398(494,215-22)

К $\frac{39}{2812}$

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000666083

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА - РУСЕ

666083

Донка Досева
Никола Бенин
Фолклорни послания
от село Батишница

ISBN 954 - 9548 - 16 - 3
Русе, 2000

ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

Тази книжка се роди благодарение на плодотворното сътрудничество с г-жа Донка Досева - директор на Основно училище "Христо Ботев" в село Батишница. Подбудите, от които се ръководихме, бяха да се досъбере разпиляното и незнайно за всички фолклорно имане на общността. От ден на ден то се губи и бързвръзватно изчезва в космологичното пространство, където се е оплодило и където пази своите вечни нравствени и естетически ценности, дай Боже, за ново преоткриване и претворяване.

Така че заедно се опитахме да навлезем в безкрайното циклично измерение и там, както казва Зюмтор, "да нарушим хилядолетната тишина на прадедите". Опитахме се да изведем на бял свят и да материализираме звучащото слово в достъпни и познати за идващите поколения ценностни кодове. Надяваме се, нашето съприкосновение с утаените поетически прозрения и митологични представи да намери отзвук в душата на всеки, който разтвори страниците на тази книжка.

Радостно е, че по време на нашите дирения и общувания с духовните постижения на колективното човешко битие активно и заинтересовано се включиха и учениците. Това е несъмнен залог за съхраняването, опознаването и разбирането на фолклорните послания.

Събирайки народното творчество и докосвайки се до съпринадлежащата го мъдрост, ние се стремяхме да отсеем истинските и уникалните проекции на сътвореното от батишненци от допълнителни съвременни и чужди наслагвания в тяхната куртурна територия. По този начин се опитахме да обособим идентичността на духовната традиция, да постигнем самоценността на местната култура. Не случайно не сме редактирали словестността на информаторите ни. Убедени сме, че събраното автентично фолклорно богатство самодостатъчно говори и ще говори за бита, обичаите и светоусещането на хората от селото.

Благодарим на всички, с чиято помощ и съдействие успяхме да издадем "Фолклорни послания от село Батишница". Особено сме благодарни на нашите информатори, които трепетно и въодушевено ни въведоха до запазената народностна памет.

Никола Бенин

КОЙКА - легенда

На запад от село Батишница вековна гора нашепва легенда за народните закрилници през османско иго. Преди години пътници са спирали за кратък отдих и са утолявали жаждата си с бистрите и студени води от покрития крайпътен кладенец. В основите му се четели едва забележими надписи. Според народното предание във водоема е намерила смъртта си красивата българка Койка.

Преди шест-седем поколения се родила чудна девойка на име Койка. По-голямата ѝ сестра разправяла, че при появата на Койка на бял свят ято врани цял ден се вили над селото. В полунощ тя видяла и три орисници, които шепнели съдбата на новороденото. Първата рекла: "Да порасне гиздава мома, в друго село да се задоми и мъжка рожба да добие". Втората допълнила: "Мълвата за хубостта ѝ да стигне до Цариград". Третата едва прошепнала: "Мъжът ѝ да я удави". След всяка орисия те хвърляли в огнището по шепа прах, който горял буйно и осветявал цялата стая като ден.

Мълвата за стройното тяло, русите коси и бялото лице на Койка се понесла от поречието на Ломовете до Дунава. Някои сравнявали походката ѝ с тази на кошута, гласа ѝ - с песните на чучулигите, а сините ѝ и игриви очи - с водите на планински поток. Ергените християни търсели погледа ѝ по тлаки и седемки, по сенокос и гроздобер. Мюсюлманите се заканвали, че такава хубост не може да краси християнската къща, а само турски харем. Старите хора клатели глави и предричали, че Койка няма да дочака дълбоки старини.

Запълзял слух по поречието на Ломовете, че поп Мартин Иванов от Батин проводил сватовници да искат Койка да му стане жена. Мълвата се оказала истина. Не след дълго време се вдигнала богата сватба. Отвел поп Мартин хубавицата Койка в Батин. След година тя родила син, на когото дали смето Асен. Койка се разхубавила още повече, а туршите от селото и аскерът от граничния пост ставали все по-невъздържани в отношенията си с българката. За да спре еничарите поп Мартин и семейството му напуснали новата къща и потърсили спокойствие при роднини в Сливо поле. След година се наложило да се местят в Пиргово.

По това време Русчушкият първенец Манук бей с мъглаливото съгласие на властта устроил невиждана жестокост на поп Мартин. Той поканил семейството му на гости и изслушал просбите на християнина за по-спокоен живот. Обещанията на Манук бей следвали едно след други. Дошло време да си ходят. Поп Мартин поискал да доведат жена му и сина, който от първия час на посещението били въведени в харема. Гавазите на първенеца га наругали. "Тази жена вече не е твоя, а на бея". Тя не иска да се върне при теб". Сепнал се поп Мартин, но било много късно. Премазан от бой, бил изхвърлен на улицата. Седмица чакал поп Мартин пред портите и се надявал да зърне сина си и съпругата. Усилията му били напразни. Цяла година Мартин обикалял първенци, кадии и паши - търсел помощ и защита. С болката си стигнал чак до Цариград.

Отчаен от нечовешкото отношение на турците, поп Мартин се принудил да напусне родното си място и потърсил спасение при свои близки в Еленския балкан. В душата му се надигала жаждата за отмъщение.

След потушаването на селското въстание в Странджанския край дружината на Вълчан войвода преминала в Стара планина. Хайдутите започнали отново да мъстят за народните неволи, а войводата събирал злато, с което да откупи войска за Освобождението на България. Поп Мартин излял мъката си пред народните закрилници. Заедно с дружината поел по хайдутските пътеки. Скоро успял да спечели всички с храбростта и съобразителността си. Вълчан войвода се съгласил да отдели няколко четника, които да отмъстят за поруганата чест на поп Мартин. Те дълго бродили из горите на Североизточна България и търсели сгоден случай за отмъщение. Накрая се принудили да прибегнат до хитрост - един от хайдутите успява да се глави за коняр при бея.

Койка непрестанно молила Манук бей да я пусне, за да види родителите си на село. Най-сетне той склонил. Хайдутите били известени за деня на пътуването от предрешения коняр. Богато украсената каляска напуснала укрепения Русчук придружена от слуги на бея. Заедно с Койка пътували първородния ѝ син Асен и второто ѝ дете от бея.

Хайдутите отрано завардили пътя, който преминавал през

гористата месност "Перестица". Кървавата схватка била съвсем кратка. След като придружителите били избити, поп Мартин се обърнал към Койка само с един въпрос: "Защо не избяга от харема?" Нейните оправдания не отменили предварителната ѝ смъртна присъда. Хайдутите с треперещи ръце сменили нанизите от жълтици от бялата шия и на тяхно място поставили тежък камък. Към най-дълбокото място на водоема се понесло и тялото на второто ѝ дете. След няколко дни поп Мартин прехвърлил сина си отвъд Дунава, във Влашко, при верни приятели. От тогава легендата за хубавата българка Койка се мълви от уста на уста, придава се от поколение на поколение. Така ми я разказа мойт дядо, а в народната памет местността и до ден днешен остава да живее с името - "Койката".

Цвятко Райков
Преписала и предала - Илианка Великова Георгиева

ДЕТСКИ ИГРИ

ИГРА С ПЕСЕН

Децата се разделят на две групи - по равен брой деца, плюс едно дете - то е водач.

Едната група е плътно събрана безразборно, а другата - с водач, наредени в колона и хванати с две ръце за кръста, обикалят сбитата група и пеят:

“Латина моме, Латинчице /мари/
коня водим, теб да вземем /мари/”

Едно дете от колоната, определено предварително се спуска и хваща едно дете от групата. Ако успеят, го вземат в тяхната колона, а ако не успеят - заедно с избрания водач започва играта другата група.

На края решават /кога/ да се определи победител и започва дърпане хванати за ръце. Победителите вземат едно дете и така до пълна победа.

ПЕСЕН

Стъпал Добри на бял мермер камък
да си мери /2/ бяла гургуличка
Не умери Добри бяла гургуличка
най-умери /2/ Добри клетото си сърце.
Паднал Добри /2/, паднал и извикал:
“На глава ми /2/ църква направете
на крака ми /2/ дърво посадете
на стомах ми /2/ чешма изградете
който мине /2/ вода да си пийне
в църквата /2/ свещ да си запали
свещ да си запали /2/ мене да спомене
на сянка да седне /2/ и да си почине.

Куна Йорданова Илнева и
Иванка Тодорова Йонкова

ИГРА НА БОКАЧКИ

Играят две /и повече/ деца. Играе се с камъчета, изтъркани докато станат кръгли /наричат ги бокачки/. Започва първия като хвърля 10 бокачки нагоре. Те падат на земята разпиляни. Започва играта. Взема се 1 бокаче, хвърля се нагоре и докато то е нагоре, взема се отдолу едно и да успееш да хванеш това, което си хвърлил - ако го изпуснеш, изгаряш; ако не го изпуснеш, продължаваш докато вземеш всичките 10. Играе се с една ръка, а взетите бокачета се слагат в другата. След събирането на 10-те бокачета, отново се подхвърлят нагоре. По-нататък се продължава така: като хвърлиш бокачето нагоре, отдолу трябва да вземеш 2 бокачета наведнъж втория път, третия път - 3 бокачета наведнъж; четвъртия път се вземат по четири бокачета, като останалото едно се взема само; петия път се вземат 3, 2, 3, 1.

Шестия път: Лявата ръка е направила мост от палеца, а показалеца е поставен върху средния пръст - получава се мост или тунел; с дясната ръка се хвърля 1 бокаче и през това време трябва да вкараш едно бокаче в кошарата, докато си вкараш всичките; накрая повдигаш лявата ръка, подхвърляш камъчето и хващаш всичките бокачета. /При хвърляне на бокачето, не трябва да са се допрели, защото изгаряш/.

Седмия път: Хвърлят се бокачета. Лявата ръка е на земята с разтворени пръсти, но дланта е обърната надолу; хвърля се бокаче и се вкарва между палеца и средния; хвърля се и се вкарва между средния и безименния пръст;..... между безименния и кутлето;извън кутлето; отново се повтаря изброеното. Накрая се вдига лявата ръка и се хвърля бокаче - ловят се всичките бокачета наведнъж. Осмия път: При хвърляне на бокачето трябва да вкарваш останалите в тунелче, направено от пръстите на лявата ръка: от палеца и показалеца, но допрени един до друг. Деветия път: Разхвърлят се бокачетата, при хвърляне нагоре на бокачето, останалите едно по едно се вкарват в тунелче направено с лявата ръка - палеца е опрян на земята, безименния е върху средния; направя се място между безименния и кутлето. Бокачето трябва да се вкара от мястото на безименния да излезе до палеца.

Десети път: Набиване баби до пет пъти
Хвърлят се всичките 10 бокачета без да падат на земята
трябва да паднат върху дланите.

Един път - шепите нагоре /двете ръце/

Втори път - едната длан нагоре, другата - надолу

Трети път - горната част на ръцете е нагоре

Четвърти път - като втория път, но с разменяне на ръцете

Пети път - дланите нагоре

Не трябва да е паднало нито едно бокаче - ако падне, игра-
ча изгаря.

Броят се 10 баби при победата. Отначало се уговарят до
колко баби ще се играе - може до 50 или до 100.

Първ започва играта този, който е познал в коя ръка е
бокачето на един от играчите. Възпитава се сръчност на ръцете.

МУЗИКАЛНА ИГРА

Деца са наредени в кръг. Избират се две деца, които вли-
зат в кръга. Застават едно срещу друго и се хващат под ръка.

Тези, които са наредени в кръг пеят и пляскат с ръце, а
двете деца скачат и се въртят едно срещу друго.

ТЕКСТ:

“Бели пеперудки

къде отлетяхте?

Дойде ли ви краят

изберете дружки.

Аз избирам първата,

ти избираш втората.”

На последните два реда от текста двете деца се пускат и
избират нови две деца, а тези, които са били вътре, излизат в
кръга.

Песента се повтаря докато се изредят всички деца.

Тодорка Митева Ненова

ИГРА НА "ПИСИ"

В играта на "ПИСИ" се състезават два отбора с еднакъв брой състезатели. "ПИСЕТО" е една подострена от единия край пръчка с дължина около 20-25 см. Тя се забива в земята под наклон около 45°. Играе се с друга дълга пръчка около 1 - 1,5 метра. Разстоянието за игра е около 10 метра. Старта е еднакъв за всички. Има още 2-3 играчи, които ще гонят ПИСИТО. Първият играч от I-вия отбор замахва с дългата ръчка и се цели в забитото "ПИСИ". Стрени се да го уцели и то да отхвъркне. Ако не успее, продължава следващия играч от отбора докато падне "ПИСЕТО". Който е насреща, го хваща и го поставя на същото място. Същото правят и играчите от следващия отбор. Печели този отбор, който събори "ПИСЕТО" повече пъти.

ИГРА НА ДЪЛГО МАГАРЕ

Играло се е от 3-4 момчета на поляната до дърво. Единият играч, приведен се хваща здраво за дървото. Другите последователно се засилват и го възседат с широко разкрасени крака /три до четири играча/. Този, който е залегнал, се държи здраво за дървото и се поклаща - накланя се наляво или надясно. Той се стреми да събори играчите от гърба си чрез поклащането. На когото краката опрат до земята или който падне от "магарето", той заляга - става "магаре"

Стремежът е всеки играч повече пъти да възседне магарето, но да не бъде магаре.

ИГРА НА ШИКЪЛКИ

/топчета - в по-късен период/

Играе се от момчета и момичета. На равно място се издълбава една дупка. Стартът е на 3-4 метра от дупката. Всеки играч се стреми да вкара шикълката /топчето/ в дупката или да бъде по-близо до нея. Ако шикълката падне в дупката, печели 3 точки. Ако не вкара в дупката, но е близо до нея, се стреми да

уцели топчето на противника. Когато го уцели, печели по една точка. Победител е този играч, който спечели повече точки /вжара повече пъти топчето в дупката или е ударил топчето на противника си/.

В играта всеки играе за себе си.

ИГРА НА ПАРИ ВЪРХУ СТЕНА

В играта ограничението е стената. Всички играчи залагат стотинки с еднаква стойност. Старта е произволно определен от играчите. Играчът се цели със стотинката леко към стената. На когото стотинката е най-близо до стената, той обира стотинките на всички играчи. При всяко ново залагане се залагат и нови стотинки.

Дамян Стоянов Дамянов и
Величка Драганова Пейкова

ЖОМЪНКА /ЖОМИНКА/ или /ЖМИЧКА/

Може да се играе най-малко от 2 и най-много от неограничен брой момчета и момичета /на практика до около 15-20/. Всички те се измерват предварително с някаква скороговорка, който ще жома /ще си закрие очите да не гледа/, като: Две момчета /петлета/ се скараха пред поповата врата, попа излезе и им каза: "Шиш-миш, ти жомиш". - При изказване на всяка дума се посочват с пръст играчите - посочения на последната дума ще жеми.

Играе се на махали, пред къщи, не на поляна, /тъй като трябва да има места за криене - зад порти и портички, зад оград и дървета, зад къщи, купи сено или слама, зад трънки и висока растителност, зад хора и животни, зад стълбове, зад и в стопански постройки. Този, който брои до 10 /или 20/ в зависимост от обстановката /през това време другите бързат да се скрият там, където предварително са замислили/ и започват да търсят. Скрытите се пазят пък да не ги видят първо тях. Търсейки скрытите този, който жуми се поотдалечава от мяс-

тото, където е жумил като непрекъснато се оглежда да не изкочи внезапно някой от скритите и да отиде по-напред до мястото на жумене. Пристигналият пръв "заплюва" другия /казва: пу, Ваньо, Петьо .../. Ако някой от скритите заплюе жумелия, последният при втората игра /второто кроене/ отново ще жуми, въпреки, че трябва да се открият всички играчи. Обратно - ако жумелия успее пръв да "заплюе" някого, другият ще жуми при втората игра.

КУЦАНКА

Играе се предимно от момчета. Върху асфалт, пръст или плочки се очертават единият от двата вида куцанки. Играе се с едно камъче - колкото детска длан, но поне от едната страна да е плоско, може да е и парче от керемидата или цигла. Застава се пред очертанието и без навеждане се подхвърля плочката така, че да падне в определена фигура. /Последователността в номерацията на фигурите ще съответства на последователността за хвърляне на плочката. След това се обхождат последователно всички хижури като в успоредните /без тези, в едната от които при подскоците напред с плочката, се стъпва едновременно с двата крака, а в останалите в единия крак /ляв или десен/. На връщане се спира във фигурата, в която е била плочката и поради това тя е била неприкосновена на отиване.

Ако при подхвърлянето на плочката тя се търкули или не попадне в определената фигура, а в друга или върху някое от очертанията, играещият отстъпва на друг, на следващия.

Могат да играят най-малко двама или до няколко играчи: единият играе, другите следят за честност при играта. Побеждава този, който пръв обходи всичките фигури с подхвърлянето на плочката. Фигурите се речтаят с клечка /когато е върху твърда пръст/ или с керемидата или тебешир /върху асфалт, плочки или цимент/. Те /фигурите/ са или триъгълници или правоъгълници.

Може да се прави и II обхождане на фигурите, но със затворени очи и е необходимо да се обхождат всичките фигури в едната посока без да се поглежда едва преди и след обръщането на другия край се разрешава по малко да се погледне.

П Е П Е Р У Д К И

Играе се от няколко деца /момчета и момичета/. Те образуват кръг, като две остават в средата, хванати под ръка, но лицата им да са в противоположни посоки. Подскачат на два крака и пеят /подскачат двете деца въртейки се в една посока и хванати, а всички пеят песента: “Бели пеперудки, къде отлетяхте, дойде ли ви края, изберете дружки. Аз избирам първата, ти избираш втората” . В този момент се пускат и си избират по едно дете от кръга. После играта се повтаря до втръскане.

Гори, гори кърпа

Всички се хващат в кръг като едно дете остава извън кръга и започва да бяга около него държейки в ръка носна кърпичка и припивайки “Гори, гори, кърпа, кучето я дърпа.” Всеки е нащрек и се ослушва дали ще усети оставането на кърпичката. Ако не усети, обикалящият след като обходи веднъж кръга се спира до ученика, зад който е кърпичката и му натрива ушите. Обратно, а детето, зад което е кърпичката ако усети и разбере, че кърпичката е зад него започва да гони другото дете, за да го хване. Накрая единият се отказва от бягане.

Игри за момчета на възраст от 10-15 години

Ч И Л И К

Играе се от 3-4 момчета на възраст от 10-15 години, за една партия на играта са нужни двама играчи най-малко. Предварително се приготвя “ЧИЛИКА” - пръчка с дължина около 15 см и еднаква дебелина малко повече от палец и 2 тояги - /едната по-дълга/, 1,5 м дълга и дебела колкото “ЧИЛИКА” за играча, който посреща “ЧИЛИКА” и другата за играча, който

то ще бие "ЧИЛИКА" с дължина 1 м - 1,20 метра.

Играта започват две момчета: единия да бие "ЧИЛИКА", а другия ще го посреща /ще посреща "ЧИЛИКА"/. Първият подхвърля "Чилика" /от определено предварително избрано място на равна и чиста полянка/ с лявата ръка във въздуха и го удря с тоягата с дясната ръка, за да отхвъркне колкото е възможно напред. Второто момче посреща "Чилика" с I-та тояга още във въздуха и го чуква в обратна посока, след което първият се счита за изкуден и излиза от играта, II заема мястото му, а на негово място /на мястото на I-вия влиза друг играч. Това продължава докато се изредят всичките в определен ред; ако разполагат с повече време играта може да се играе няколко пъти отначало. Ако II-ят не успее да чукне "Чилика", той е неуспелият и играта се повтаря отново.

СКУБАК

Започва се винаги от определено място - малка копчита, наречена "кула", "кулите". Скубака е като "Чилика" - пръчка с дължина около 15 см и дебелина малко повече от палец, не издялана от едната страна, за да стане плоска. Тоягата, с която ще се бие "скубака" е като "Чилика" - пръчка, с дължина около 15 см и дебелина малко повече от палец, но издялана от едната страна, за да стане плоска. Тоягата, с която ще се бие "скубака" на върха /7-8 см/ също се прави плоска /в мястото, където ще се задържи "скубака".

Скубака се поставя върху плоската част на тоягата, подхвърля се и се удря от играча. Играе се подобно на "Чилика", само, че биенето започва винаги от определеното място /кулите/. Скубака се оставя да падне след удара. Вторият играч го взема и го хвърля с ръка. През това време първият е поставил тоягата хоризонтално върху кулите /откъдето е ударил/. Ако скубака улучи пръчката, първият е изкуден и отива в групата, а следващия в групата /по реда/ ще удря "скубака". Ако скубака не улучи пръчката, просто продължава със същите играчи до улучане.

Играе се докато има желание у играчите.

ДОМУЗ /Г У С И/

Изрязва се едно кръгло парче от липа /като малка дървена топка/ - ДОМУЗ. Избира се една поляна. Очертава се кръг с център една копка с диаметър, колкото отвора на кофа с дълбочина приблизително 15 см и радиус на кръга = 1,5 метра. По кръга се разполагат няколко кулета равномерно /малки копки/ - за всеки играч трябва да има /копка/ кули.

Играе се минимум от 5-6 души. Играчите се измерват предварително на тояга кой ще гони гусите. Всички трябва да имат тояги - по 1,5 м дължина и малко по-дебели от палеца. Всички играчи /освен пазача/ имат за цел да вкарват гусите в копката, а пазачи - обратно, пречи на вкарването на гусите в кулите. Ако по време на играта играч удари гусите, трябва веднага с пръчката да бутне кулите си преди това да е направил пазача /да бутне с неговата пръчка кулите на играча /ударил гусите/. При положение, че играча успее да бутне кулите с пръчката, играта продължава, а ако не успее - разменят си местата с пазачи.

Играта може да продължи неограничено време.

ИГРА "ПИСИ" - за момчета

Играе се от 3-4 до 10 момчета. Предварително всеки участник трябва да приготви по 1 тояга /около 1,5 м дължина, диаметър около 4 см/.

"Писито" представлява тънко колче /колкото тоягата/, с дължина 40 см. Подбира се равна полянка и се очертава права линия с подръчни средства. Върху нея се издълбават малки копчици с нож /колкото да се забелязват/. От средата на линията по перпендикуляр се отмерва разстояние 2,5 - 3 метра и се забива "Писито". Това разстояние се спазва по време на играта. Застава един да пази "Писито". Останалите играчи /момчета/ с тоягите /сопите/ застават по линията в местата на копчиците и започват да целят "Писито" докато някой го повали. Тогава всички, които са го целили до момента могат да отидат за тоягите си при положение, че разчитат да се върнат по местата си докато пазача отново забие "Писито".

Ако някой не успее да го стори /да се завърне/, той остава на мястото, до което се е придвижил докато се изправи пазача. После играта продължава до изреждането на всички участници. Ако пък никой не успее да уцели "Писито", се "журка от всеки един поединично: застават по "писито" хванали тоягата с две ръце от двата края и я подхвърлят към правата линия с копчиците - ако тоягата попадне върху правата, играча отново придобива право да бие "Писито"; ако тоягата попадне пред или зад линията играча губи и замества пазача и т.н.

ПЕСНИ

ЗЛА СВЕКЪРВА

Мари Дено, кара Дено,
що си, Дено, на ден бяла,
На ден бяла, на ден жълта?
Ой Ви дружки неверници,
и вий ли ме не вярвате?
Аз съм нашла добро либе,
добро либе, зла свекърва.
Ази огън да наклада,
а тя вземе загаси го.
Ази двори да помета,
А тя вземе - размете ги.
Ази вода да донеса,
а тя вземе та я излее
и ме буди посред ноци
посред ноци в полунощи:
"Ставай, Дено, ставай, снахо,
че свекър ти вода иска.
Аз се чудя и се мая
от где вода да му взема
на си грабвам дор две столни,
та отивам на чешмата.
Там заварвам дор три жени,
дор три жени самодиви.
Първа вика: Що щеш, Дено?
Втора дума: по туй време?
Трета казва: посред ноци
посред ноци в полунощи?

ДЪРВО ДАФИНОВО

Ой ти дърво, дърво дафиново,
Къде растеш долу край селото?
Край селото два бели чадъра
под чадъри брат и сестра лежат.
Братът лежи, а сестра му говори.
"Стани, стани, братко,
Селото ни гори."
"Нека гори до един да изгорят
Турци взеха мойто първо либе,
мойто либе мойта годеничка".

ИГРА -

ИГРАЕ СЕ НА ХОРО И СЕ ПЕЕ

Ах да би знала /2/
че теб ще да взема. /2/
Хвърлила бих се. /2/
В тиха бели Дунав. /2/
Той да ме влече /2/
три дни и три ноци /2/

ОКРЪЖНА БИБЛИОТЕКА - РУС

Инд. № 666083

МАРКО ДАФИНКА ДУМАШЕ

Марко Дафинка думаше:

- Защо не си ми хубава
като първата година?

- Как да съм ти хубава
девет години стана,
девета съм розеба родила,
на девет гроба плакала
и пак да съм ти хубава.
Дафинка по двор ходеше и
древни сълзи си ронеше.

Марко Дафинка думаше:

- Я си ръката ти подай
от тебе прошка да взема,
та друга булка да взема.

Дафинкината свекърва,
тя си Дафинка думаше:

- И туй ли да те науча.

Като се сватба зададе
иди и отвори пъстри сандъци
извади дрехи венчани
и на Марка на булката честити.

Ето я сватба, че иде -

Дафинка порти отваря
и на Марко си думаше:

"Честито да ти е булчето".

Марко си Дафина съгледа.

- Сватбари стари и млади
булката назад върнете,
че аз пак Дафинка ще взема.

ЛИБЕ, ЛИБЕ

Либе, либе, първо либе,
къде ходиш, що не дойдеш;
какво сърце тебе носиш
камено ли, дървено ли:
ако е камък, ще се просне /пукне/,
ако е дърво, ще изсъхне.
Я възседни враня коня,
че си ела на нашата седянка,
че си седни баш до мене

ДЯДО НА БАБА ДУМАШЕ

Дядо на баба думаше:

- "Прияло ми се е баница,
баница с малко изварица.
Започна баба да точи,
хем точи баба, хем пее
цялата къща люлее.

Дядо на баба думаше:

- Когато беше младичка,
бапичката беше сладичка.

Че взела баба тавата,
удари дядо в главата

- Като не знаеш да ядеш,
защо не пукнеш да умреш?

ТРАДИЦИИ И ОБИЧАИ

Бъдни вечер

На Бъдни вечер се запалвал Бъдника /дебело сухо дърво/, за да гори цялата нощ. Към вечерята се обръщало особено внимание. На нея трябвало да има всичко - постни сарми, ошаф от сушени плодове, орехи, боб, вино, ракия, баклава и др. На трапезата е и обредният хляб - голям кравай с дупка. До софрата са поставяли и ралото, за да има плодородие през годината. Цялото домочадие е насядало около софрата и вечеря. На огъня къкрят напълнените с месо бабе и кървавица, надениците от прасето се сушат нанизани на пърт до комина на оджака.

Вечерята се ръководела от най-стария в рода. Той определял /нареждал/ работата за всеки член от домакинството за следващата година. Дори когато са се хранели основна тема на батишненци за разговор била работата. Изричали и благословии и гадания за щастие и плодородие.

Коледуването в Батишница се извършвало от коледари поединично и групово.

Вечерта срещу Васильовден /Нова година/ в черен котел, окачен над огнището ври главата на прасето. Приготвяли и обредни малки кравайчета за сурвакарите. Вечерята е богата. За разлика от Бъдни вечер яде се блажно. Във Васильовденския обред са засилени повече прогностичните постъпки. В баницата има сложена пара и дрянови клонки с пъпки, наречени с желания за къщата, за животните, за пари и др. Баницата се яде направо от тавата, където е печена. Завърта се три пъти от най-възрастния в семейството. Всеки си взема от баницата като внимава да не се стигне до дъното на тавата, че да не са шарени агнетата.

След полунощ млади момчета на групи или поединично тръгвали да суровакат. В по-ново време ходели и момичета. Влизали наред в къщите, суровакат с украсена дрянова суровакница и нареждат:

Сурва, сурва година,
весела година!
Жълт клас на нива,
голям грозд на лоза,
червена ябълка в градина,
жълт мисир на нива.

пълна кесия на шия,
Пълна къща с коприна.
Сурва, весела година,
живо-здро̀во догодина
догодина до амина.
Честита нова година.
Сурва, сурва година!

Домакинята дарявала децата с кравайчета, орехи, ябълки, пари и др., които те слагали в торбичките или нанизвали на дряновите пръчки.

Бабинден се празнувал от бабите като народни акушерки. Майките им носели от свинско бабе, сладка каша и дарове. По-известни баби в Батишница били баба Стоянца /Цвята Стоянова/ и др.

ПРОЛЕТНО - ЛЕТНИ ОБИЧАИ

Те отразявали непосредствено предусещането за събуждането на природата с пожелание за опазване на плодородието, за дарове и берекет.

От Атанасовден /18.I./ се считало, че започва затопляне на времето и събуждане на природата - "Танас гилди аз гялди".

Заговезни се празнува като се ходи на гости у кръстника. Задължително има бяла халва. Парче от халвата се завързва на канап и се завърта. Който го лапне, ще е късметлия през годината.

Трифоновден /Зарезан/ се празнувал от всички лозари, които отивали с музика към местността "Старите лозя". Извършвали зарязването на главините, отрязвали по няколко лозови пръчки и правели венец на "царя". На камъка, сред лозята, се извършва благословията, на която задължително присъствали попа, кмета и селяните. Тържеството завършвало с трапеза и хора. Изобилно се леело вино.

Тодоровден е празник на конете. Правели се обредни хлябове, готвело се в тяхна чест, варяла се зряла царевица със захар. Преди обяд се устроявало кошия - надбягване с коне. Всеки

стопанин считал за чест неговият кон да вземе награда. Надбягването в Батишница ставало от Могилката до местността Каругьол. Като добри ездаци се проявявали Косю Кънчев, Лазар Богданов, Колю Пейков и др.

Дните, когато се празнували "Благовест, Иеремия", са свързани с поверието за пробуждане на влечугите - змиите и гущерите. Затова рано сутринта измитаха дворовете и запалвали огън, та димът да прогони змиите и гущерите, а стопанката тракала с огрибката върху ръжена и изричала заклинание срещу тях. В тези дни не се работела женска работа.

Лазаровден и Цветница също се чествали като дни на пролетта. През първия ден момиченца, облечени в кърлянки и шити ризи, накичени с цветя, ходели на групи по домовете с кошнички и събирали яйца. Пеейки песни, приемайки яйцето, всяко момиченце подкачало и го слагало в кошничката. Децата подкачали, за да расте житото по-високо.

Великден се празнувал три дни. Седмица преди празника се извършвало основно почистване на къщата. Извършвало се и обичайното приготвяне за великденските червени яйца и козунаци. Сутринта, след като се върнат от черква, преди да закусят, се чукат с червените яйца и на когото излезе по-здраво, той ще е най-здрав през годината. Младоженците ходят на гости при кръстниците. След обяд до късно през нощта се виело хоро на площада пред стария съвет.

На Гергьовден населението пренасяло агне-курбан в чест на св. Георги - покровител на стадата. В Батишница по традиция се извършвало изпичане на агнето - целопек в пещта. Едновременно с кръвната жертва те приготвяли гергьовски краван на овчарите. Портите на къщата се закичвали със зеленина. Правели се и венци и се поставяли на овце, за да са млечни. Празнуването било свързано с богата трапеза, веселие, хоро. Млади и стари се люлеели на люлка на зелено дърво за здраве.

Метеорология и поверия

Батишненци са имали свои обяснения за метеорологичните явления в природата. Представите за образуване на облаците, дъжд, мъгла, слана и вятър са близки до действителността.

Така например, появата на небесна дъга след дъжд е считана за признак на плодородие. По цветовете на дъгата се съди за плодородието на посевите. От опит народът е знаел кога дъждът е най-полезен. Гергьовският дъжд е като жълтица, защото е полезен за поникване на царевицата и за вретене на житата. Полезен е и дъждът на Илинден - от него царевицата "засича" - растат кочаните.

Предсказанието на времето /народна метеорология/ е било широко разпространено. То се основавало на богатия опит от наблюдения на природните явления и върху поведението на животните, птиците и насекомите, движението на облаците, посоката на вятъра, препичане на слънцето, зачервяване на хоризонта и много други. Резултатите от предсказанието населението ползвало в стопанската работа и в бита. Ето някои от тях:

Когато месецът е обагрен със зачервен обръч, ще се развали времето.

Ако слънцето залязва в ясно небе, времето отива на оправяне.

Когато при залязване на слънцето хоризонта е розовочервен, ще има вятър.

Чува ли се ясно минаването на влака, ще се развали времето.

Хапят ли мухите и разиграят ли се пчелите - предвижда се лоше време.

Щом конете много пръхтят - на дъжд е.

Прегърми ли по пладнe - ще има буря.

Вият ли се много вихрушки - ще се засуши.

Когато котката зимно време се върти около огъня - ще има голям студ.

Населението е ползвало в своя живот и бит и предсказания от друг род - наречени ярвания:

Кихне ли някой - споменава го близък човек.

Хълца ли преди ядене - одумват го за лошо.

Ако ти играе лявото око, ще е на добро, дясното - на лошо.
Изкипи ли млякото на огъня, сложи сол, за да не спре
млякото на кравата

Купиш ли си нова стомна, не я носи празна в къщи.

Вие ли куче - ще умре човек.

Пропее ли кокошка, не е на добро. Пропее ли петел на
прага - ще дойдат гости.

Пиши ли ти ухото, хабер ще чуеш.

Ако си тръгнал на работа и те срещне жена се пълен съд, ще
ти върви през целия ден.

Когато се отива при родилка, оставя се конец от дрехата, за
да има бебето сън.

Цъфнал кукуряк не се носи в къщи, защото кокошките
няма да снасят яйца.

При първото кукане на кукувицата, имаш ли пари в себе си
- ще забогатееш през годината, закука ли те без пари - така и
ще си бъдеш през цялата година.

Видиш ли за пръв път летящ шъркел през пролетта - ще си
работен, видиш ли го кацнал - ще си мързелив през цялото
лято.

Сърби ли те дланта на лявата ръка - пари ще даваш, на
дясната - ще вземаш.

Пословици и поговорки

Пословиците и поговорките като синтезиран израз на наро-
дната мъдрост се употребяват много често в говора на батиш-
ненци. За населението те са логика и етика. С тях се възпитават
народностни добродетели.

Аман за него, аман от него.

Булка шета, град бие.

В лицето лъснат, в главата - блъснат.

Вечер си затваряй вратата, а денем - устата.

В една къща чушка като не люти, Краставица като не горчи,
жена ако не мълчи, огън да я гори.

Водата кара воденицата, а виното - песента.

Всеки си хвали магарето.

Всичкото Мара втасала, само дето не се умила.

Всеки ден Мара гиздава, на свет ден - знидава.
Вятър го вее на бял кон.
Говори ни в клин, ни в ръкав.
Господ дава, ала в кошара не вкарва.
Глад срам не признава.
Да видим кой кум, кой сват и кой на булката брат.
Да оженим мома, да не седи дома.
Дето дума не помага, там играе тояга.
Женска воля - мъжка неволя.
За вода отива - вода става.
За вито дърво - виг клин.
Зиме без торба, лете без аба - не тръгвай.
Качи се на коня, па тогава си мятай краката.
Който се страхува от вълци, в гората не влиза.
Която кобила се хване, тя вършее хармана.
Който иска да не работи, да е станал владика.
Магаре от дърво и мъж от вино не се оплаква.
Магарето не го викат за сватба, а за работа.
На кокошката окото се в просото.
Не види баба да си вдене, а иска да се жени.
Не питай старо, а патило.
Наредил се като куче в каруца.
От всяко дърво свирка не става.
От трън на глог, че е по-висок.
Ори навреме, яж - без време.
Пее песен от немай къде.
Празната кесия е душманин на сайбията си.
Работата хвали майстора.
Работата не се плаши от работния, а от много хора.
Раждала майка синковци, да не е пътя без хора.
Роднини се търпят, а другари се избират.
С малко акъл се лесно живее.
Според Иванчо и кафето.
С як вол и богат човек шега не бива.
Тебе думам дъше, сещай се снахо.
Що ми трябва на здрава глава болест.
Яйцето не дава акъл на кокошката.

РОДОВЕ

БАЛКАНДЖИИ:

Пейковите /Пейковци/; Писарските; Кожуварските /Кожуварята/; Азманските /Азманята/ - дяво Иван; Митьо Сговора /Сговорята/; Бърдарята; Брестациге/от с. Брестовица/; Кенарчевите; Иван Министъра; Досюлу /Досевите/; Добревите; Гецовските; Богдановските /Богдановите/; Драгневските /Драгневите/; Шалварските /Шалварята/; Ставраците /Ставраковите/; Мечкарята; Аладжовските; Узунските /Узунята/; Касъчковите; Балванските /от с. Балван - от Балкана/; Бъчварови; Евренските; Димитър Дончев - Морето.

ХЪРЦОЙСКИ РОДОВЕ

Пепелчените; Рупчетата

З А Н А Я Т Ч И И

А. БРЪСНАРИ

Стефан Апарсунов /Петров/ Дигранов; Илия Коев Илиев; Стефан Маринов Стефанов; Стойка Георгиева Стоянова; Абил Салнев Абилов; Салим Хасанов Исмаилов; Абил Зекишев Салнев.

Б. БЪЧВАРИ

Николай Георгиев Колев; Васил Георгиев Колев; Велико Кънев Тодоров; Митьо Новаков Дамянов; Досю Тодоров Балвански

В. ЗИДАРИ

Тодор Досев Драганов; Нено Грозев Цанев; Малчо Иванов Малчев; Иван Малчев Иванов; Нено Кънчев Ненов; Дамян Новаков Дамянов; Вълчо Иванов Малчев; Колю ненов Грозев; Станчо Петков Богданов; Михо Денев Цанев; Басри Феимов Етемов; Назиф Феимов Етемов; Юсеин Феимов Етемов; Кадир Ранфов /Къосето/; Пеню Кънев Тодоров; Цаню Димов Иванов; Цаню Колев Цанев /Балганджията/; Любен Балчев Георгиев; Ранф Мехмедов Ходжев; Сюлейман Тенев Сюлейманов

Г. КОВАЧИ

Цанню Грозев Цанев; Васил Пенев Аладжов; Петър Георгиев Стоев; Мехмед Хасанов Мехмедов

Д. ХЛЕБАРИ

Осман Реджебов Османов; Ахмед Мехмедов Ходжев; Белчо Иванов /Министър/; Петър Белчев Иванов; Георги Кръстев Беков; Хасан Фенмов Етемов

Е. КОЛАРИ И КОЛАРОЖЕЛЕЗАРИ

Тодор Кънев Пейков; Кънчо Бонев Иванов; Христо Иванов Ставраков; Тодор Иванов Бъчваров; Тахир Ибриямов Зекишев; Къню Иванов Бъчваров

Ж. ОБУЩАР

Кольо Митев Колев

З. САРАЧИ

Георги Михов Цанев; Пенчо Колев Пенчев; Емин Халиджанов

И. ДЪРВОДЕЛЦИ

Митьо Грозев Митев; Йордан Грозев Митев; Митьо Йончев Грозев; Митьо Дончев Митев; Митьо Пенчев Митев; Колю Хростов Колев; Христо Колев Пенчев; Христо Иванов Христов; Мюмюн Севдалиев Мюмюнов; Севдали Мюмюнов Севдалиев; Ренгенар Сабрев Салимов; Ариф Мехмедов Юсмянов; Мехмед Шевков Мехмедов; Джевджет Ибриямов Мустафов; Петър Георгиев Петров; Цаню Иванов Цанев

К. ШИВАЧИ

Христо Дамянов Петков; Новак Иванов Христов; Грозю Йончев Грозев; Тодора Йовчева Цанева; Тодора Димитрова Ненова; Стоянка Пенева Грозева; Рада Драганова Тихолова; Еренка Стефанова Дигранова; Ценка Минчева Пометкова; Тодора Бонева Цанева; Фетта Шевков Неджибов

Л. ТЪРГОВЦИ

Райко Колев Райков; Славко Георгиев Писарски; Димо Димитров; Митьо Грозев - Сговора; Димо Кънчев - Вергила; Марин Иванов - Бързеца; Тодор Досев Драганов; Димо Кънев Пейковски; Грозю Йончев Грозев; Тодор Ангелов /Владиката/; Белчо Михов Цанев; Стоян Дамянов Стоянов; Веска Стоилова Кънчева; Ценка Минчева Пометкова; Ценка Драганова Георгиева; Димитринка Цанева; Салайдин Адилов; Милка Иванова Добрева; Кръстинка Георгиева Василева; Ахмед Мехмедов Ахмедов; Светлозар Великов Маринов; Сайде Ахмедова; Даринка Митева Йорданова; Снежа Георгиева Йорданова; Лютви Бейтулов /Луци/; Йончо Цанев Йончев; Савка Стоянова

Момчилова; Рушан Ахмедов - Тенето; Цаню Борисов Ненов; Ибраим Адямов Алиев; Идриз Ибраимов; Здравка Великова Стоянова; Неджип Ходжа - бозаджията; Тотю Петков Тотев; Емин Майрямов; Ахмед Мехмедов Пехливанов; Митьо Дончев Вълев

Думи и звуци, произнасяни при мамене и отпъждане на домашни животни

<u>Животно</u>	<u>Мамене</u>	<u>Отпъждане</u>
Биволица	Мач, мач	Мач!
Кокошка	Кът, кът	Къш!
Кон	Гя, гя, гя	Ър, ър
Котка	Пис, пис, пис	Тпрус
Крава	Ля, ля, ля	Ъйс, тпруч
Куче	Къц, къц /къци/	Циба
Магаре	Гя, гя, гя	Чуш
Овца	Тпру-ту	Ишт, ъшт, ѝшт
Патка	Па, па, па	Гър-р-р
Пуйка	Бий, биа	Пуй
Свиня	Гъци, гъци	Дбруч, дбруч
Юрдечка	Вити, вити	Гър-р-р
Коза	Къзи, къзи /гъзи, гъзи/	Кац

ВОДОИЗТОЧНИЦИ

1. КЛАДЕНЦИ

А. В селото

1. Бърдарския - пред Сговора и Митьо Новаков
2. Бърдарски - II - пред Йонко Писарски и Петко Георгиев
3. Алиджанския - пред Стоян Джамбаза и Драган Дамянов
- 4.

Геран в долния край на селото - пред Досю Драганов и Боню Пенев

5. Кладенец пред стария съвет
6. Кладенец пред новия съвет - кметството

7. Кладенец пред Георги Момчев
8. Дядовото Неново гиранче /на Кънчо Ненов на дядо му/ -
срещу Айдън Ешрефов/
9. Кожуварския - до Кънчо Дамянов
10. Кожуварски - II - до Стефан Дамянов
11. Дядо Дедевия геран - до Колю Дедев
12. Геран до Тодор Ангелов
13. Геран до Христо Иванов
14. Петровия кладенец - до портата на Петър Тодоров
- Б. Извън селото
1. На спирката /ж.п. спирката/
2. В Канджик Орман - между Батишница и Борово
3. На Койката - зад ж.п. спирката
- II. Ч Е Ш М И /само в селото/
1. В края на селото /в посока Бъзовец - И р е к а
2. Джамийската - срещу Станчо Колев и д-р Станчев /гине-
колога/
3. Срещу дядо Новак
4. Под Иван Бонев - кожуварската
5. Кольо Йончовата - срещу ресторанта, от северната страна
на Кожуварската
6. Петровата чешма - до портата на Петър Тодоров

М Е С Т Н О С Т И

ДРАГАЙКАТА - поляна, между Батишница и Бъзовец, вляво в посока Бъзовец; там има червена пръст, която някога е използвана в индустрията, а от местните хора - за боядисване стени

ПЕЧЕНИЦА - много слънчево, ниви; вдясно към Бъзовец, срещу и успоредно на Драгайката **ТАТАР ДЕРЕ** - до Печеница

Месност **“ПОД СТАРИТЕ ЛОЗЯ”** - до Татар дере

БОЗАДЖИ ГЪОЛ - над старите лозя /отгоре/ - вдясно от черешовия път за Борово

УВАТА - от Бозаджи гъол до пътя за спирката

КАНДЖИК ОРМАН - вдясно по главния път /асфалтовия/ за Борово - спира до Боровско землище

ДЯДОВОТО КОНЬОВО ДЕРЕ - до Канджик орман, в посока

към спирката
 КУРТЧЕИР /Вълча мера/ - от дядовото Кънъво дере до пре-
 леза за Борово - I-вия
 ЧЕРКЕЗКОТО - вдясно от Курт чеир
 ДОМОЗЛУКА - вдясно от Черкезкото
 ЗАД КУРИЯТА /гората/ - между Домозлука и гората в посока
 Волово
 ПЕРЕСКА - гора от 800 дка - след месността "Зад курията", в
 посока към село; спира до главния път за Борово
 КОЙКАТА - между Боровския и Обретенския път - до гората
 КЮТЮКЛИЯТА - между Обретенския и Две могиленския гла-
 вни пътища
 КОРУГЪОЛ - от работилницата в посока към спирката
 ПАПРАТЛЪКА - съседно на Кору гъл към спирката /до дере-
 то/
 ДЯДОВОТО ДРАГАНОВО ДЕРЕ - най-ниското място вдясно
 към спирката
 КАВЪКЛЪКА - от дядовото Драганово дере до ж.п. линията
 ЯЛЯМА ДЕРЕ - съседно на Кору гъл вдясна страна
 МЕЧИЯ БАИР - опира до Ялама дере и ж.п. линията
 КРУШАКА - около летището и резервоара
 ДРЕН ЧЕШМА - от Друшака в посока Две могили
 ДВЕ МОГИЛСКИ ПЪТ - от поляната между Крушака и Ялама
 дере
 МАЛЕШНИЦА - /най-голямата месност/ - след Крушака в
 посока север и североизток/
 ДРЕН БААЛЪ /БАЛХЪ/ - след Малешница, в посока Две мо-
 гили
 ПАШОВОТО ДЕРЕ - опира в Дрен баалъ, Две могиленското
 землище и Малешница
 МИШИЛИКА - опира до гората във Вишнелъка
 ВЕХТИТЕ ЛОЗЯ - от Мишлика в посока Широково
 ВИШНЕЛЪКА /гора/ - успоредно, до Мишлика в посока Чил-
 новска гора
 МУСАР ГЪОЛ /имало е гъл за биволите/ - от Чилновското
 шосе до Вишнелъка
 Месността "КОНСКИЯ ОБОР" - там по-късно е оземлен дяво
 Дечо /28 година/ - съпруг на уважаваната в миналото

начална учителка Веса Дечева, работил е като бирник;
вляво от Чилновския път, до Узун поляна
УЗУН ПОЛЯНА - продължава от Конския обор до Чилновските
ниви

МАЛКИТЕ И ГОЛЕМИ ГАВАНИ /гора/ - вляво от Узун поляна
и до Чилновската гора и канара

ТАБИТЕ - поляната, вдясно на Чилновското шосе, покрай селото

ТАТРАЛИКА - между Чилновско шосе, Чилновска гора и Табите

ДЕЛИ МУСТАФА ПУНАРА /на Дели Мустафа герана/ - от Тетра-
лика към Бъзовските ниви

И Н Ф О Р М А Т О Р И

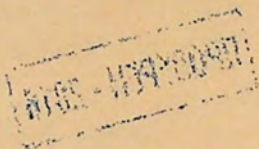
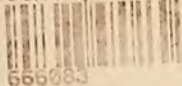
от с. Батишница

1. Величка Драганова Пейкова - 1948 г.,
2. Дамян Стоянов Дамянов - 1938 г.
3. Тодорка Митева Ненова - 1949 г.
4. Ешреф хасанов Моллов - 1928 г.
5. Куна Йорданова Илиева - 1920 г.
6. Илианка Великова Георгиева - 1984 г.
7. Дона Иванова Колева - 1919 г.
8. Гана Драганова Койчева
9. Денка Христова Тодорова - 1929 г.
10. Цана Пенева Дамянова - 1915 г.
11. Донка Досева Петрова - 1947 г.
12. Досю Тодоров Досев-Драганов - 19 г.
13. Иванка Тодорова Йонкова - 1942 г.
14. Шермиц Ешреф Саид - 1953 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Койка - легенда	4
Детски игри	7
Игра с песен	7
Игра на бокачки	8
Музикална игра	9
Игра на „Писи“	10
Игра на дълго магаре	10
Игра на щикълки	10
Игра на пари върху стена	11
Жомънка /жмичка/	11
Куцанка	12
Пеперудка	13
Гори, гори кърна	13
Чилик	13
Скубак	14
Домуз	15
Игра „писи“ - за момчета	15
Песни	17
Традиции и обичаи	19
Бъдни венер	19
Пролетно-летни обичаи	20
Метеорология и поверия	22
Пословици и поговорки	23
Родове	25
Думи и звуци, произнасяни при мамене и отпъждане на домашни животни	27
Водоизточници	27
Местности	28
Информатори	30

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

ПРОВЕРЕН 2006г.

Донка Досева
Никола Бенин

Фолклорни послания
от село Батишница

Редактор доц.д-р Славчо Иванов
Издателство "Авангард ПРИНТ"

ISBN 954 - 9548 -16 -3

Русе, 2000

ПРОВЕРЕН - 2017

